

MdR, Jazzgeschiedenis 633. Tijdvak 1953-1958, hoofdstuk 25, 1 deel over de hoorn. In het Nederlands werd het instrument vroeger naar het Duits 'waldhoorn' genoemd, in het Engels heet het 'french horn', het heet nu hoorn, al wordt in jazzkringen ten onrechte wel het anglicisme 'franse hoorn' gebruikt, een onzinnaam dus. De hoorn is een rond gewonden koperinstrument met draaiventielen, in tegenstelling tot de trompet- en tuba-familie die pistons heeft, met als de bastaard-hoorn die mellofoon genoemd wordt. De ventielen worden met de linkerhand bespeeld, de beker die naar achteren gericht is, wordt met de vuist van de rechterhand gestopt. Het instrument, met een groot bereik, omvang, is moeilijk. Virtuositeit stelt zeer hoge eisen. Die moeilijkheidsgraad en het gestopte geluid zullen de oorzaak geweest zijn dat het pas heel laat als jazz-instrument gebruikt ging worden, waar nog bij komt dat het kneden van de toon voor jazz een extra moeilijkheid is. Nog steeds zijn de jazzsolisten aan de vingers van een hand te tellen. Rond 1940 werden in het grote orkest van Claude Thornhill twee hoorns en een tuba gebruikt, dat bracht midden jaren veertig Miles Davis, Gil Evans, George Russell en nog een paar geestverwanten op het idee om een groep met zes blazers en drie ritme te formeren, waarin net als bij Thornhill hoorn en tuba een stem hadden, gelijkwaardig aan die van de andere vier: trompet, trombone, alt- en baritonsaxofoon. Dat werd het Miles Davis Nonet dat in 1948 een engagement van twee weken had, en geen enkele indruk maakte - too way out. Toch deed Capitol in 1949 en '50 er drie sessions mee, met kleine verschillen in de bezetting wat de musici betreft, niet kwa instrumentatie. De serie werd bekend onder de naam 'The Birth of the Cool'. En 'cool' stond voor 'hip' - het veroorzaakte nogal wat verwarring. Van de drie verschillende hoornisten bij de drie sessions had er één, Sandy Siegelstein, in de Thornhill band gespeeld, bij de derde session was er één stuk waarin de hoorn een miniem stukje solo toebe-deeld kreeg, maar wel uitgeschreven. Die eer viel Gunther Schuller te beurt.

Alle sessions
staan nu
op een
Capitol CD.

Hij is 22 november 1925 in NYC geboren, kreeg een klassieke opleiding, ook piano en fluit, begon in 1943 zijn carrière als hoornist en werd snel Amerika's meest gevraagde solist. Op basis daarvan werd hij 9 maart 1950 uitgenodigd mee te doen aan wat de laatste Birth of the Cool-session was. Miles Davis-trompet, J.J.Johnson-trombone, Gunther Schuller-hoorn, John Barber-tuba, Lee Konitz-alt-, Gerry Mulligan-baritonsaxofoon. John Lewis-piano, Al McKibbin-bas, Max Roach-drums. Chummy McGregor schreef het stuk waarin Schuller een paar nootjes solo -geschreven dus- mocht spelen: "Moondreams".

CD

Miles Davis' Birth of the Cool Band: Moondreams (Chummy McGregor) 3 - 3:17 - Capitol CP 32-5181
"Moondreams", Capitol, NYC, 9 maart 1950 met hoornist Gunther Schuller. Hij ging meer en meer tijd besteden aan componeren, dirigeren, was jaren directeur van het Boston Conservatory, schreef twee standaard-werken over jazz: 'Early Jazz' en 'The Swing Era', was docent en wat niet al. Voor het laatst speelde hij hoorn in een grote studio-formatie van Dizzy Gillespie, begin jaren zestig. Ook John Graas, Dubuque, Iowa, 14 oktober 1924, overleden in Van Nuys, California, 13 april 1962, had een klassieke opleiding. Maar hij speelde sinds 1942 een aantal jaren bij Claude Thornhill, om daarna jazz en klassiek in vooral de studios te combineren. Was ook docent. Shorty Rogers maakte met een band die voornamelijk uit Kenton-musici bestond twee sessions voor RCA Victor in Los Angeles. Bij de eerste op 26 maart 1953 schreef hij voor tenorsaxofonist Bob Cooper en hoornist John Graas dit stuk met de woordspelige titel "Coop de Graas".

plaatje 1 Shorty Rogers a/h Orchestra: Coop de Graas (Shorty Rogers) 1/1 - 2:55 - HMV DLP 1030

"Coop de Graas", orkest o.l.v. Shorty Rogers die het stuk schreef, RCA Victor, Los Angeles 26 maart 1953. John Graas-hoorn en Bob Cooper-tenorsaxofoon solisten. De complete bezetting: Maynard Ferguson, Conrad Gozzo, Tom Reeves, John Howell, Shorty Rogers-trompet, Milt Bernhardt, John Haliberton, Harry Betts-trombone, John Graas-hoorn, Gene Englund-tuba. Art Pepper-alt en tenor, Bud Shank-alt en bariton, Bob Cooper-tenor en bariton, Jimmy Giuffre-tenor en baritonsaxofoon. Marty Paich-piano, Curtis Counce-bas, Shelley Manne-drums.

John Graas deed voor Decca in Los Angeles op 16 december 1954 een session met een kleine formatie: Don Fagerquist-trompet, hijzelf hoorn, Gerry Mulligan-baritonsaxofoon, Marty Paich-piano, Howard Roberts-gitaar, Red Mitchell-bas, Larry Bunker-drums. Dat Graas naar alle waarschijnlijkheid de eerste jazz- en dus improviserende hoornist was, hoorden we net bij Shorty Rogers, hier is zijn rol nog iets belangrijker, in zijn eigen compositie "6/4 and even".

plaatjeje 2 John Graas: 6/4 and even (John Graas)
2 - 5:59 - Decca QE 9137

"6/4 and even" van John Graas. 16 december 1954 voor Decca in Los Angeles met Don Fagerquist-trompet, Graas-hoorn, Gerry Mulligan-baritonsaxofoon, Marty Paich-piano, Howard Roberts-gitaar, Red Mitchell-bas, Larry Bunker-drums. Graas verdeelde zijn aandacht als hoornist, maar ook als componist, tussen jazz- en klassieke muziek. De eerste echte jazzhoornist, die dus ook nooit iets anders dan hoorn speelde, of als hij geen werk ervoor vond trompet, was Julius Watkins. Geboren in Detroit 10 oktober 1921, overleden 4 april 1977 in Short Hills, NJ. Hij begon al op zijn 9e met hoorn, maar speelde dus ook trompet als het zo uitkwam. Tot 1950 toen hij zich tot alleen de hoorn kon bepalen. Hij studeerde ervoor aan de Mahattan School of Music, 3 jaar, maakte opnamen met Monk, Sonny Rollins en Pete Rugolo. Met zijn kameraad Charlie Rouse, tenorsaxofoon, kwam hij in '55 bij Oscar Pettiford terecht, samen met Rouse formeerde hij in 1956 Les Jazz Modes. Waarvoor Watkins zelf composities en de arrangementen schreef. Ik laat u drie opnamen van 12 juni 1956 horen, met Gildo Mahones-piano, Paul Chambers-bas, Ron Jefferson-drums. Hele echte jazz nu, met, logisch voor die tijd, veel Bebop. Van Julius Watkins "Blue Modes".

plaat 3 Les Jazz Modes: Blue Modes (Julius Watkins)
1/3 - 4:25 - Dawn DLP-1108

"Blue Modes", een blues dus, van Julius Watkins. Was deze instrumentatie al exclusief voor die tijd, in een aantal stukken deed een vocaliserende zangeres mee, of zoals in het nu volgende, de harpiste Janet Putnam. Van Richard Rodgers "You are too beautiful".

zelfde Les Jazz Modes: You are too beautiful (Rodgers, Hart)
1/voorlaatst - 3:37 - idem

"You are too beautiful", Les Jazz Modes met harpiste Janet Putnam. En als afsluiting zonder haar, opnieuw een stuk van Julius Watkins: "Two songs".

zelfde Les Jazz Modes: Two songs (Julius Watkins)
2/laatst - 3:07 - idem

"Two songs", Les Jazz Modes voor Dawn in NYC, 12 juni 1956. Julius Watkins-hoorn, Charlie Rouse-tenorsaxofoon, Gildo Mahones-piano, Paul Chambers-bas, Ron Jefferson-drums. Rond 1960 hield deze groep op te bestaan. Rouse ging naar Monk, Watkins naar de 'Free and Easy'-band van Quincy Jones, om weer later te gaan free-lancen. Hij leeft in de herinnering ^{voor} Vals de eerste echte jazz hoornist.
Volgende keer de klarinet. Dit was Jazzgeschiedenis 633, Mdr.

0 0 0 0 0